

З А К О Н

О ПОСРЕДОВАЊУ - МЕДИЈАЦИЈИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Подручје примене

Члан 1.

Овим законом се одређују правила поступка посредовања – медијације (у даљем тексту: посредовања) у спорним односима, а нарочито: у имовинскоправним односима физичких и правних лица, трговинским, породичним, радним и другим грађанско правним односима, управним и кривичним, у којима стране могу слободно да располажу, уколико законом није прописана искључива надлежност суда или другог органа.

Одредбе овог закона ће се примењивати независно од тога да ли се посредовање обавља пре или после покретања поступка за решавање спорног односа, са или без упута суда или другог органа.

Одредбе овог закона не примењују се на спорове поводом отказа уговора о раду и исплате минималне зараде.

Појам посредовања

Члан 2.

Посредовање је сваки поступак, без обзира на његов назив у којем стране желе да спорни однос реше мирним путем уз помоћ једног или више посредника – медијатора који странама помажу да постигну споразум.

Посредник – медијатор (у даљем тексту: посредник) није овлашћен да странама намеће обавезујући споразум.

II. НАЧЕЛА ПОСТУПКА

Добровољност

Члан 3.

Посредовање се спроводи на основу изричите сагласности страна.

Једнакост и равноправност страна

Члан 4.

У поступку посредовања стране имају једнака права.

У поступку посредовања стране су равноправне.

Посредници морају да поступају независно и непристрасно.

Приватност поступка

Члан 5.

У поступку посредовања, јавност је искључена.

У поступку посредовања учествују стране, њихови законски заступници и пуномоћници, а са дозволом страна и трећа лица.

Сва лица која учествују у поступку посредовања дужна су да поштују начело приватности поступка.

Поверљивост

Члан 6.

Све информације, предлози и изјаве везани за поступак посредовања су тајни, уколико се стране нису друкчије споразумеле, осим оних који се морају открити у складу са законом или у циљу примене или спровођења споразума о поравнању, као и када то јавни интерес налаже.

Информације, предлози и изјаве изнети у току поступка посредовања и предлози дати искључиво у сврху измирења, не могу се користити у парничном, арбитражном или другом поступку, нити саопштити на други начин.

Информације, предлоге и изјаве из става 2. овог члана суд или други орган који води поступак неће прихватити уколико буду понуђени.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се без обзира да ли се парнични, арбитражни или други поступак односи на спорни однос који је био предмет поступка посредовања.

Хитност

Члан 7.

Поступак посредовања је хитан.

III. ПОСТУПАК ПОСРЕДОВАЊА

Покретање поступка

Члан 8.

Уколико се стране нису друкчије споразумеле, поступак посредовања започиње прихватањем предлога за покретање поступка.

Ако се страна која је примила предлог за спровођење поступка посредовања у року од 15 дана од дана пријема предлога, или у року за одговор који је наведен у предлогу не изјасни, сматра се да је предлог за посредовање одбијен.

Спровођење поступка

Члан 9.

Стране могу да се споразумеју о начину на који ће се поступак посредовања спровести.

Уколико стране не постигну споразум о начину спровођења поступка, посредник ће спровести поступак посредовања на начин који сматра да је одговарајући, имајући у виду околности спорног односа, интересе које стране желе да остваре уз поштовање начела хитности.

Посредник може да води заједничке и одвојене разговоре са странама, као и да уз сагласност једне стране другој пренесе и предочи предлоге и ставове о појединим питањима.

Посредник може да даје предлог могућих начина за решавање спора, али не и предлог самог решења.

Окончање поступка

Члан 10.

Поступак посредовања се окончава:

1. закључивањем споразума страна;
2. одлуком посредника, после консултације са странама, да се поступак обуставља, јер даљи поступак није оправдан;
3. изјавом стране о одустајању од даљег поступка.

Застарелост и преклузија

Члан 11.

Покретањем поступка посредовања не прекида се застаревање потраживања.

Покретање поступка посредовања не утиче на законске рокове за покретање и вођење одговарајућег поступка, осим када је посредовање процесни услов за покретање тог поступка по посебним прописима.

IV. ПОСРЕДОВАЊЕ ПОСЛЕ ПОКРЕТАЊА ПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА

Упућивање на посредовање

Члан 12.

Када стране предложе или суд оцени да би спор могао успешно да се реши посредовањем, упутиће стране на поступак посредовања.

Суд упућује стране на поступак посредовања по пријему одговора на тужбу или после одржаног припремног рочишта.

Суд може и у каснијем току парничног поступка, све до његовог правноснажног окончања, да упути стране на посредовање.

Трајање поступка

Члан 13.

Поступак посредовања може да траје 30 дана.

Суд или други орган може да продужи време трајања поступка посредовања из оправданих разлога, на захтев посредника или страна.

Посредовање у поступку по жалби

Члан 14.

У поступку по жалби, судија известилац ће на предлог страна и уз њихову сагласност упутити стране на поступак посредовања, одредити рок од 30 дана за окончање овог поступка и застати са поступком одлучивања о жалби.

Посредник у поступку по жалби може да буде само судија.

Наставак поступка по жалби

Члан 15.

Ако поступак посредовања није успео, а у сваком случају по протеку рока од 30 дана од дана упућивања, наставиће се поступак одлучивања о жалби.

Споразум страна

Члан 16.

Дејства споразума постигнутог у поступку посредовања зависе од воље страна и форме у којој је споразум закључен.

Посредник је дужан да обавести стране о могућим дејствима постигнутог споразума и о начину испуњења обавеза које су њиме преузете.

На захтев страна, посредник ће учествовати у сачињавању и изради споразума.

Споразум постигнут у поступку посредовања, уз узајамно попуштање страна, закључен пре заснивања парничног поступка или у току парничног поступка, има снагу вансудског поравнања, уколико је састављен у писаној форми и није противан јавном поретку.

Посредник је дужан да о споразуму постигнутом у поступку посредовања без одлагања обавести суд пред којим је покренут парнични поступак.

Споразум који стране постигну у поступку посредовања има снагу судског поравнања ако га на записник узме судија, након оцене да је сагласан са јавним поретком .

Ако се не постигне споразум у поступку посредовања због несагласности о правним питањима, стране могу постићи писмену сагласност о чињеничним питањима. Та сагласност их обавезује у даљем поступку, ако је сагласност оверио посредник или други овлашћени орган и ако су се стране одрекле тајности података из те сагласности.

Сходна примена одредаба Закона о облигационим односима и Закона о парничном поступку

Члан 17.

На закључење, дејства и престанак споразума, постигнутог у поступку посредовања, сходно ће се примењивати одредбе Закона о облигационим односима, које уређују вансудско поравнање и Закона о парничном поступку које уређују судско поравнање.

V. ПОСРЕДНИК

Опште одредбе

Члан 18.

Посредник је трећа неутрална особа која посредује између две стране у циљу решавања њиховог спорног односа, а у складу са начелима посредовања.

Посредовање могу обављати судије, адвокати и други истакнути стручњаци из различитих области, у зависности од врсте спорног односа у коме посредују.

Списак посредника

Члан 19.

Председник суда односно старешина другог органа именује посредника из реда истакнутих стручњака (судија, адвоката и др.) који испуњавају услове за обављање посредовања предвиђених овим законом и уписује га у Списак посредника (у даљем тексту: Списак).

Именовање и упис посредника у Списак врши се на основу захтева заинтересованог лица, који може бити упућен и преко организације посредника.

О упису именованог посредника у Списак, председник суда односно старешина другог органа обавештава организацију посредника.

Ближи начин вођења Списка уређује министар надлежан за послове правосуђа.

Услови за обављање посредовања

Члан 20.

Посредник мора да испуњава следеће услове:

1. да има високу стручну спрему;
2. најмање пет година радног искуства у поступцима решавања спорова и конфликта;
3. да је прошао програм обуке за посредника;
4. да је уписан у Списак;
5. да није под истрагом и да није осуђиван за намерно почињено кривично дело;
6. да је достојан за обављање посредовања.

Изузетно, посредник може да буде и лице које не испуњава услове из става 1. тач. 1–4. овог члана.

У споровима са страним елементом, посредник може да буде и страни држављанин ако је овлашћен да обавља послове посредовања у другој држави, уз сагласност страна.

Програм обуке за посредника прописује министар надлежан за послове правосуђа.

Одређивање посредника у предмету

Члан 21.

У случају посредовања пре покретања судског или неког другог поступка, стране споразумно бирају посредника или се обраћају председнику суда односно старешини другог органа ради одређивања посредника са Списка.

У случају посредовања после покретања судског или другог поступка, стране споразумно бирају посредника са Списка.

Уколико се стране не споразумеју, председник суда односно старешина другог органа одређује посредника са Списка посредника по редоследу на Списку.

Искључење посредника

Члан 22.

Посредник се мора искључити из поступка посредовања уколико је судећи судија, арбитар или суди истим странама у другом спору или је лице које поступа или је поступало у неком другом поступку.

Посредник не може да буде адвокат који заступа једну од страна у поступку или ју је раније заступао, нити њен законски заступник или старалац или је то био.

Изузеће посредника

Члан 23.

Посредник се мора изузети из поступка посредовања у коме има лични интерес, или ако постоје друге околности које доводе у сумњу његову непристрасност.

Посредник је дужан да стране обавести о свим околностима које би могле да доведу у сумњу његову непристрасност.

Посредник може водити поступак посредовања и у случају из претходног става, уколико су стране, након што су обавештене о постојању тих околности, сагласне да он води поступак.

Сходна примена закона

Члан 24.

На искључење и изузеће посредника сходно ће се примењивати одредбе посебних закона о искључењу односно изузећу.

Дужности посредника

Члан 25.

Посредник је дужан да води и оконча поступак посредовања, без одуговлачења.

Посредник не може странама да намеће решење.

Посредник је дужан да посредује на неутралан начин, без икаквих предрасуда у погледу страна и предмета спора.

Посредник не може давати обећања нити гарантовати одређени резултат поступка.

Права посредника

Члан 26.

Посредник има право да се упозна са околностима спорног односа.

Стране су дужне да посреднику доставе потребне податке и своје виђење спорног односа.

Стране су дужне да посреднику доставе доказе, потребне ради оцене да ли је постигнут споразум у супротности са јавним поретком.

Посредник има право на трошкове.

Одговорност посредника

Члан 27.

Посредник одговара за штету коју нанесе странама својим незаконитим поступањем према општим правилима о одговорности за штету.

VI. ТРОШКОВИ ПОСТУПКА

Споразум о трошковима

Члан 28.

Стране се могу споразумети о трошковима посредовања.

Предујмљивање трошкова

Члан 29.

Трошкове посредовања стране предујмљују на једнаке делове.

Коначно сношење трошкова

Члан 30.

Када је поступак посредовања окончан споразумом, свака страна сноси своје трошкове, а трошкове посредника стране носе на једнаке делове, ако у споразуму нису друкчије одредиле.

Када поступак посредовања није успео, а до посредовања је дошло у току поступка за решавање спорног односа, о трошковима посредовања одлучиће се у парничном или другом поступку уз коначну одлуку.

Када поступак посредовања није успео, а стране су покренуле поступак посредовања пре поступка за решавања спорног односа, свака страна сноси своје трошкове, а трошкове посредника на једнаке делове.

Трошкови се одређују према адвокатској Тарифи.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

Министар надлежан за послове правосуђа донеће, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, подзаконска акта за његово спровођење.

Члан 32.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се протеком 90 дана од дана објављивања.